

Értékelési útmutató

A feladatok legkisebb, önállóan értékelhető részeit, az itemeket a magyar ABC kisbetűivel jelöltük. Az itemek már nem bonthatók fel részteljesítményekre, ezért azok már csak kétféleképpen minősíthetők: a tanuló megoldotta vagyis az item megoldása jó, illetve a tanuló nem oldotta meg, vagyis az item megoldása nem jó. Az első esetben az item betűjelét kell bekarikázni. Ha a tanuló megoldása nem egyezik meg teljesen a javítókulcsban (ez főként az esszéire vonatkozik) megadott válaszokkal, az eddig bevált gyakorlat szerint a szakirodalommal igazolható jó válasz is pontot ér.

1. 6. a catalaunumi csata 5. Augustus hatalomra jutása 1. Lao-ce könyvének, a Tao-tö-king-nek a megszületése
2. Periklész athéni építkezései 3. a pun háborúk 4. a Gracchusok reformjai **1 pont**

(Részpont nem adható.)

2.

Görög isten	Római isten	„Funkciója”
Zeusz	a) Jupiter	Főisten.
b) Poszeidón	Neptunus	A tengerek istene.
c) Aphrodité	d) Venus	A szépség és szerelem istennője.
e) Héphaisztosz	Vulcanus	Kovács és tűzisten / mesterségek istene.
f) Pallasz Athéné	Minerva	A bölcsesség, a tudomány istennője.

g) Zeusz aláhúzása

h) Akhilleusz aláhúzása

8 pont

3.

- a – 7.
b – 3.
c – 2.
d – 5.
e – 1.
f - 6.

A 4. sorszámú (háromevezősoros hajó) nem kapcsolható össze egy felsorolt fogalommal sem.

6 pont

4.

- a) ókor / Kr.e. 5.sz.
b) A klasszikus bekarikázása.
c) Müron nevének bekarikázása

3 pont

5.

- a) Az első triumviratus tagjai.
b) Pannoniai városok.
c) A zsidó valláshoz kapcsolódó fogalmak.
d) A görögkeleti / ortodox valláshoz kapcsolódó fogalmak.

4 pont

6.

- a) **Klodvig** áthúzása. Klodvig Meroving uralkodó. / A másik két név a Karoling családhoz kapcsolódik.
- b) **Bencések** áthúzása. A Benedek rend a VI. században jött létre./ A másik két rend a XIII. században. / A bencések nem kolduló rend.
- c) **Genova** áthúzása. Genova a levantei városokhoz tartozik. / Lübeck és Novgorod Hanza városok.
- d) **IV. (Szép) Fülöp** áthúzása. Ő francia uralkodó. / Földnélküli János adta ki a Magna Charta Libertatumot.
- e) **A 3. kép** áthúzása. Firenze - Santa Maria del Fiore dóm képének áthúzása. Ez utóbbi reneszánsz stílusú. / Lébény és Cluny templomai román stílusúak.

10 pont

7.

- a) A **páli fordulat** aláhúzása.
- b) A **létbiztonság romlása** aláhúzása.
- c) A **hívőket nem kötelezték krisztusi szegénységre** aláhúzása.

3 pont

8.

10 pont

Állítás	Igaz	Hamis
a) A pun háborúk után átalakult a római társadalom és gazdaság. Jellemzővé vált a klasszikus rabszolgatartás.	I	
b) A római köztársaság I. századi válságát külpolitikai gondok is okozták, pl. a Jugurtha –háború , a hunok és a tengeri kalózok támadásai is.		H
c) Julius Caesar adósságának egy részére Crassus kezességet vállalt, így lehetett Caesar propraetor Hispániában.	I	
d) Az első triumviratust később nevezték így, a kortársak háromfejű szörnyetegnek hívták.	I	
e) Caesar földtörvényjavaslatának értelmében húszezer legalább háromgyermekes tehető polgárnak osztott földet.		H
f) Julius Caesar Kr.e. 44-ben dictator perpetuusszá, azaz élethossziglani diktátorrá választatta meg magát.	I	
g) A magyar történelem írott forrásai közé tartoznak Ibn Ruszta, Gardizi, Plutarkhosz, Liuprand munkái.		H
h) I. (Szent) István hatalmának gazdasági alapja a királyi földbirtok volt.	I	
i) A királyi várbirtokok eladományozása nem rendítette meg a királyi hatalmat, mert a királyi magánbirtokok fedezték a vármegyék kiadásait.		H
j) Az Aranybulla szabályozta a földbirtokok öröklődését, létrehozta a leányharmadot is, amelyet a fiúutód nélkül elhunyt leányai kaptak.		H

9.

- a) 2. bekarikázása (adósrabszolgaság)
- b) x bekarikázása (Marathón)
- c) 2. bekarikázása (Róma)
- d) 1. bekarikázása (az optimaták és a populares)
- e) 2. bekarikázása (Sulla)
- f) 2. bekarikázása (Hagia Sophia)
- g) X bekarikázása (Géza fejedelem)
- h) 2. bekarikázása (Esztergom)
- i) X. bekarikázása (Aranybulla)

9 pont

10.

7 pont

mezőváros	bányaváros	szabad királyi város
d, f	b	a, e, c, h

11.

a) 1. forrás sorszámának beírása

b) 2. forrás sorszámának beírása

2 pont

12. Az uralkodók nevének (balról jobbra haladva) helyes időrendi felsorolása -

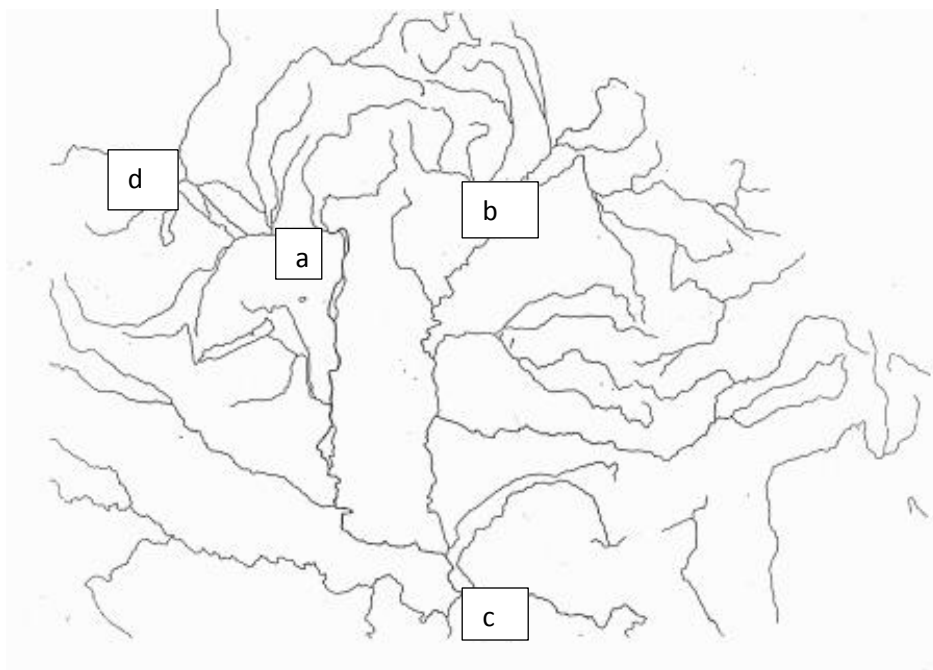
1 pont

Az adatok betűjeleinek beírása elemenként **0,5 pont**.

A feladatra összesen 5 pont adható.

a) Az uralkodók időrendi sorrendben	I. (Szent) István	II. András	IV. Béla	I. Károly (Károly Róbert)	Nagy Lajos	Luxemburgi Zsigmond
Jellemzőik betűjele	d	e	c,h	b,i	f	g

13.

4 pont

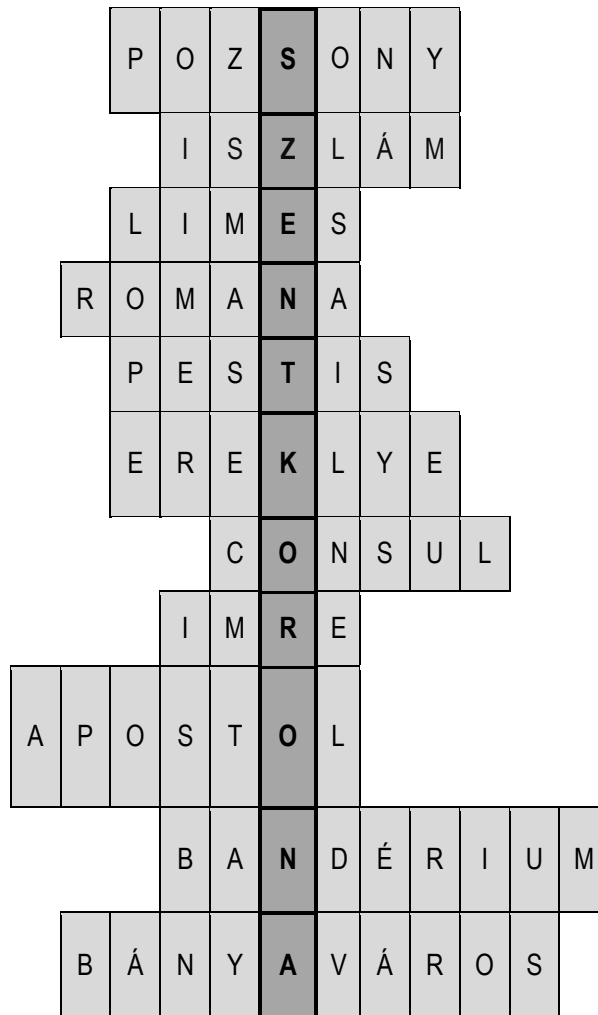
14. Rejtvény

Írja be soronként a meghatározásnak megfelelő megoldásokat!

13 pont

- 907-ben itt zajlott a Magyar Fejedelemség és a Keleti Frank Királyság között csata, mely a magyarok győzelmével végződött.
- Egyistenhívő vallás. Szent helye: Mekka
- Római határvédelmi rendszer.
- Római béke. Pax .....
- 1347 - 1353 közti nagy európai járvány neve, amely több millió ember halálát okozta.
- Szentekkel kapcsolatos tárgyi emlék, amelyet a katolikus és a görög keleti vallásúak vallásos tiszteletben részesítenek.
- Az ókori Róma élén álló két magistratus.
- I. (Szent) István fia.
- A szó jelentése: küldött, követ, kiválasztott. A keresztény hit tanítása szerint Jézus tanítványai, akiket tanítása hirdetésére ő maga választott ki.
- Zászlóalj, önálló hadsereg, amelyet egy-egy báró vagy zászlósúr szerelt fel saját vagyonából.
- A bányaművelés jogával rendelkező kiváltságos település.

l)

m) A magyar államot és annak jogfolytonosságát megtestesítő felségjelvény. / Magyar koronázási jelvény.

Források:

3. a) feladat <http://nagyszotar.nytd.hu/dictsearch.html?entryid=14230> (2020.12.30.)
4. feladat képi forrása: <https://www.sulinet.hu/tovabbtan/felveteli/2001/4het/muvtori/muvtori4.html> (2020.12.30.)
6. b) feladat <http://tortenelemcikkek.hu/node/170> (2020.12.27.)
- c) feladat <https://mult-kor.hu/az-eu-kzepekori-elodje-a-hanza-szvetseg-20190716> (2020.12.25.)
- e) feladat <https://www.irodalmiradio.hu/femis/muveszetek/3stilus/03roman/3aepitesz.htm> (2020.12.27.)
<https://www.irodalmiradio.hu/femis/muveszetek/3stilus/04renesans/4epitesz.htm> (2020.12.27.)
8. feladat Németh György: Julius Caesar. A res publica válsága = Rubicon, 2019/5. szám pp. 55-63.
14. feladat - Rejtvény:
- <http://ujkor.hu/content/fekete-halal-14-szazad-kozepen> (2020.12.02.)
- https://jegyzettar.blog.hu/2020/03/21/a_nagy_pestisjarvany_a_fekete_halal (2020.11.24.)
- <https://www.arcanum.hu/hu/online-kiadvanyok/Lexikonok-a-magyar-nyelv-ertelmezo-szotara-1BE8B/e-e-2529E/ereklye-283C2/> (2020.11.29.)
- http://www.rubicon.hu/megrendelhető/termek/cikkek/hollosi_gabor_a_szent_korona_tan_jelkep_vagy_fogalom/1/1/0 (2021.01.02.)
- <http://lexikon.katolikus.hu/M/Magyar%20Szent%20Korona.html> (2021.01.02.)